

6. Комаровська О. А. Естетизація навчально-виховного процесу в основній школі засобами мистецтва : метод. посібн. / за ред. Н. Є. Миропольської, О. А. Комаровської // Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пробл. виховання. – К. ; Кіровоград: Імекс, 2013. – 260 с.

7. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах / Т. І. Левченко ; ред. В. М. Калюжна. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 640 с.

УДК 378.4ЄС:174

**Дана Сопова
(Київ)**

аспірантка II курсу кафедри теорії та історії педагогіки педагогічного інституту спеціальності «Освітні, педагогічні науки»

Науковий керівник:
Хоружа Л.Л. – д. пед. н., проф. кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС ЯК ГАРАНТ АКАДЕМІЧНОЇ ЧЕСНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стаття присвячена аналізу впливу етичного кодексу на дотримання принципів академічної чесності у вищому навчальному закладі та європейського досвіду функціонування кодексів честі.

Ключові слова: академічна чесність, етичний кодекс, етичні принципи, плагіат.

Актуальність теми дослідження визначається тим, що імплементація в український академічний контекст кодексів честі університету є найефективнішим засобом формування академічної культури, втілення ефективної освітньої політики. Кодекс честі є особливим типом нормативного документу, який виконує значну роль в затвердженні стандартів академічної чесності. Такі кодекси можуть ухвалюватися як університетами, так і науково-професійними асоціаціями, спільнотами. Кодекс честі в академічному об'єднанні визначається як документ, який складається з правил і норм поведінки учасників академічної спільноти, яких мають дотримуватися усі без винятку. Кодекс честі регламентує нормативну поведінку науковців або освітян.

Постановкою проблеми статті виступає дослідження кодексів професійних спільнот вчених в Європі на прикладі Кодексу поведінки Комісії з питань етики наукових публікацій (Британія).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивчення проблеми дотримання принципів академічної чесності в освіті досліджують такі науковці як: Н. А. Белкіна [1], М. П. Чепига [2], В. М. Гунчак [2], Г. З. Єфімова [3] та ін.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі опрацювання зарубіжного досвіду формування норм і правил академічної чесності визначити і узагальнити функції етичних кодексів.

Позитивною є головна ідея кодексу честі, яка полягає в тому, що ні один з учасників наукової спільноти не має отримувати перевагу над іншим учасником. Також цей документ засвідчує бажання вийти за кордони внутрішнього життя громади вищого навчального закладу, наприклад: співробітництво з успішними бізнес-компаніями, повага до законів країни, міжособистісні стосунки, кібербезпека.

Механізм створення і погодження кодексу честі є найвагомішим критерієм, що визначає законність. Завдання, яке вирішує автор Кодексу честі, складається з протиріччя: кодекс має регламентувати і морально-етичні правила, які практикує переважна більшість, які присутні в етичній свідомості громади, і обов'язкові закони, яких досить часто не дотримуються. Складаючи кодекс честі дуже важливо задовольнити інтереси громади, фахівця та особистості. Є різні за рівнем демократизму види погодження кодексів честі – від рішення ректора до колективного узгодження всіма працівниками університетської громади. Головною умовою при складанні таких документів є широке залучення спільноти до його розробки. Почати треба з проведення попереднього анкетування з метою визначення рівня усвідомленості спільнотою важливості питання, розуміння морально-етичних норм. Необхідно залучати до складання документів такого виду всі громадські організації, які є у вищому навчальному закладі. Варто зазначити, що участь університетської спільноти у складанні кодексу є показником його майбутнього ефективного функціонування.

Варто приділити увагу кодексам професійної спілки науковців. Британська громадська організація «Комісія з питань етики наукових публікацій» має Кодекс поведінки, в якому прописані норми і правила дотримання принципів академічної чесності при написанні статей, монографій, дипломних робіт. Варто виокремити такі функції етичних кодексів освітянської спільноти:

- основа етичності почуттів та діяльності працівників вищого навчального закладу;
- регламент діяльності вченого на основі єдиної системи етичних вимог, що до них висуваються;
- підвищення рівня етичного авторитету науки та освіти у громаді;
- гарант етично-правильної поведінки наукового співробітника;
- визначення рівня відповідності освітянина базовим критеріям моральної професійної діяльності для визначення атестації і придатності до роботи співробітників;
- складання єдиних етичних правил професійної діяльності науковця;

- продуктивне забезпечення спільної роботи науковців на основі системи морально-етичних цінностей.

Підводячи підсумок, можемо зазначити, що головною функцією етичного кодексу є побудова системи соціальної відповідальності освітянина.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Белкина Н. А. Размышления об этическом кодексе ученых / Н. А. Белкина // Челябинский гуманитарий : науч. журн. – 2009. – № 1. – С. 147.

2. Чепига М. П. Кодекс честі викладача як перешкода академічній нечесності і поблажливості / М. П. Чепига, В.М. Гунчак // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С. З. Гжицького. – 2011. – Том 13. – № 3. – С. 16.

3. Єфімова Г. З. Аналіз основних стратегій боротьби з проявами недоброчесності в науці та освіті / Г.З. Єфімова // Сучасні дослідження соціальних проблем (електронний науковий вісник). – № 2. – 2013. Режим доступу: www.sisp.nkras.ru/.

УДК316.614.5: 316. 3

Наталія Ткачук
(Переяслав-Хмельницький)

студентка IV курсу історичного факультету
н. п. «Політологія»

Науковий керівник:
Багно Ю.М. – к. пед. н., доц. кафедри педагогіки
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г. Сковороди»

СІМ'Я – ЯК ОСОБЛИВИЙ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ІНСТИТУТ, СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

У статті аналізуються основні проблеми формування, становлення та розвитку сім'ї, їх роль та трансформації в контексті сучасної педагогічної науки і на сучасному етапі українського суспільства.

Ключові слова: сім'я, суспільство, політичний інститут, неблагополучні сім'ї, політична адаптація, інформаційне суспільство.

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах, від того, як буде відбуватися процес формування і розвиток сім'ї на початкових етапах, буде залежати і розвиток та зокрема демографічна ситуація українського суспільства – це питання є актуальним для сучасності. Саме у сім'ї – діти здобувають перший досвід, навички та вміння спілкуватися, формується культура сприйняття, розуміння та аналізу інформації, уявлення про механізми і наслідки